Spis treści

Słowo wstępne 7

Cześć I. Gospodarka polska jako uczestnik rynku światowego

Marcin Gryczka
Zmiany struktury polskiego handlu zagranicznego w świetle napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski 11

Małgorzata Janicka
Dążenie Polski do uzyskania członkostwa w Unii Europejskiej jako determinanta procesu liberalizacji przepływów kapitałowych..... 21

Anna B. Kisiel-Łowczyc
Bałtycki handel Polski pięć lat po wschodnim rozszerzeniu UE..... 34

Halina Nakonieczna-Kisiel
Zadłużenie zagraniczne Polski w warunkach transformacji..... 44

Karolina Pawlak
Liberalizacja handlu rolnego w ramach WTO a pozycja konkurencyjna polskiego sektora rolno-spożywczego na Jednolitym Rynku Europejskim..... 59

Eugeniusz M. Pluciński
Retrospekcja konkurencyjności czynnikowej polskiego eksportu na rynku Niemiec w latach 1992, 2002, 2006. Wybrane aspekty w kontekście procesów integracyjnych w Europie..... 74

Milena Ratajczak-Mrozek
Polski sektor high-tech – stan i perspektywy rozwoju na tle krajów Unii Europejskiej 89

Część II. Gospodarka międzynarodowa państw i regionów

Maria Bijak-Kaszuba
Regionalizm handlowy w warunkach globalizacji 103

Elżbieta Czarny, Jerzy Menkes, Katarzyna Śledziewska
Regionalizacja a liberalizacja handlu międzynarodowego – analiza empiryczna..... 117

Bogusława Drelich-Skulska, Przemysław Skulski
Specyfika biznesu międzynarodowego w Azji Wschodniej na tle procesów globalizacyjnych ... 131

Jerzy Dudziński
Uwagi o ruchu cen surowców i żywności w handlu międzynarodowym w obecnej dekadzie ... 147

Elżbieta Gołembska
Logistyka międzynarodowa w integracji państw Europy i świata ... 163

Grzegorz Mazur
„*Aid for trade*" – wsparcie Unii Europejskiej dla rozwoju międzynarodowej wymiany handlowej w krajach rozwijających się ... 176

Ewa Mińska-Struzik, Wanda Nowara
Zaawansowanie technologiczne wymiany handlowej krajów Unii Europejskiej ... 185

Zdzisław W. Puślecki
Zmiany priorytetów finansowania budżetowego Unii Europejskiej i ich konsekwencje dla Wspólnej Polityki Rolnej ... 200

Anna Rytko
Handel Unii Europejskiej w warunkach globalizacji ... 214

Magdalena Kinga Stawicka
Gospodarka ukraińska – ocena wymiany międzynarodowej ze szczególnym uwzględnieniem roli gospodarki polskiej ... 223

Krystyna Żołądkiewicz
Czynniki zmian specjalizacji eksportowej Australii ... 234

Część III. Światowa gospodarka i finanse w obliczu kryzysu

Lidia Mesjasz
Kryzysy płatnicze w warunkach globalizacji rynków finansowych ... 249

Tomasz Michałowski
Wpływ ogólnoświatowego kryzysu finansowego lat 2008–2009 na działalność i przyszłość Międzynarodowego Funduszu Walutowego ... 266

Eugeniusz Najlepszy
Liberalizacja międzynarodowych rynków finansowych – teoria a rzeczywistość ... 280

Konrad Sobański
Potrzeby finansowania zewnętrznego a wrażliwość na zmianę nastrojów rynkowych z perspektywy wybranych krajów Europy Środkowo-Wschodniej ... 291

Aleksandra Stadnik
Znaczenie transferów pieniężnych od emigrantów w obliczu wzrostu dynamiki międzynarodowych przepływów ludności 306

Mariusz Szuster
Motywy i konsekwencje działań protekcjonistycznych podejmowanych w dobie globalnego kryzysu finansowego 319

Paweł Śliwiński
Równowaga zewnętrzna krajów CEE-8 w warunkach kryzysu finansowego według modelu Mundella-Fleminga 332

Część IV. Działalność światowych organizacji gospodarczych

Katarzyna Appelt
Międzynarodowe instytucje finansowe. Geneza 351

Bartosz Michalski
Polityka ODCE wobec problemu porozumień kartelowych 364

Janusz Neider
Stosunek Unii Europejskiej do konferencji żeglugowych 374

Szymon Piotrowski
Kryzys WTO a perspektywa zakończenia negocjacji akcesyjnych Federacji Rosyjskiej 383

Marek Wróblewski
Reforma Międzynarodowego Funduszu Walutowego – wybrane aspekty 398

Słowo wstępne

Zebrane w niniejszej monografii artykuły obejmują szeroki wachlarz tematów dotyczących warunków rozwoju gospodarczego państw i regionów z perspektywy handlu międzynarodowego i integracji gospodarczej w warunkach globalizacji gospodarki światowej. Istotną kwestią podnoszoną w wielu opracowaniach autorów są również działania prowadzące do odbudowy zdestabilizowanych przez obecny kryzys gospodarki światowej systemów finansowych i właściwych struktur gwarantujących powrót stabilnych relacji między podstawowymi uczestnikami globalnej gry rynkowej: gospodarstwami narodowymi, rynkami finansowymi i instytucjami międzynarodowymi.

Uwaga autorów skoncentrowała się w różnym stopniu na czterech kluczowych płaszczyznach analizy podstawowych dylematów i wyzwań narzuconych gospodarkom narodowym, rynkom lokalnym i organizacjom międzynarodowym, a mianowicie:

- możliwościach rozwoju gospodarczego krajów w obecnych warunkach liberalizacji wymiany handlowej i kierunków ewolucji przepływów kapitałowych,
- priorytetach i trendach w handlu międzynarodowym i sposobach finansowania zewnętrznego w świetle procesów integracji międzynarodowej z perspektywy państw i regionów,
- zachowaniach rynków finansowych i efektach wybranych transakcji finansowych w warunkach pogłębiającego się kryzysu finansowego w skali globalnej,
- wybranych skutkach działalności światowych organizacji gospodarczych i możliwościach ich zreformowania dla osiągnięcia nowego ładu ekonomicznego w gospodarce światowej.

Z treści większości opracowań prezentowanych przez ich autorów wynika, że istnieje pełna świadomość narastającej skali trudności dla dalszego rozwoju gospodarczego w warunkach obecnego kryzysu finansowego i nie da się ich rozwiązać bez niezbędnych działań poszczególnych państw i międzynarodowych organizacji nastawionych na zmodernizowanie istniejących mechanizmów funkcjonowania rynków, zasad koordynacji współpracy gospodarczej oraz systemów finansowych, zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej (regionalnej). Cześć tych działań miałaby na celu zredukowanie destrukcyjnego wpływu obecnego chaosu finansowego bezpośrednio związanego z brakiem efektywnej kontroli i nadzoru finansowego w gospodarcze krajowej i w skali międzynarodowej.

Tworzenie instytucjonalnych ram dla zrównoważonego rozwoju ekonomicznego państw i regionów stymulujących rozwój handlu międzynarodowego i stabilnych równowag płatniczych musi dokonywać się co najmniej równolegle z dalszą liberalizacją wymiany handlowej i rynków finansowych. W takiej bowiem sytuacji rosną szanse na utrzymanie względnie trwałej w średnim okresie równowagi bilansów płatniczych i konkurencyjności międzynarodowej każdej z lokalnych gospodarek uczestniczących w stowarzyszeniach handlowych czy funkcjonujących w bloku integracyjnym. Poszukiwanie rozwiązań tych oraz innych problemów dla wyjścia z obecnego stany globalnego kryzysu wymaga jednak dalszych badań.

Eugeniusz Najlepszy, Małgorzata Bartosik-Purgat

Część I

Gospodarka polska jako uczestnik rynku światowego